

MJT DAT/KA

DX-STUNDEN

AROS DX CLUB VÄSTERÅS

Nr 44

1990-04-12

Sida 1

KALENDERN

APRIL 20 FRE-SÖN	LYSSNARNATT fre 20.30. KLUBBMÖTE lör kl 19.30. LYSSNARNATT lör 20.30. Vi kommer att vara hos BIH i Möklinta. Tel 0224/81111.
APRIL 25 ONSDAG	Stoppdatum till Nr 45. I nästa nr: Slutet på Latinamerikanska Specialen, Tips, Parlaments- nytt m.m.
MAJ 18 FREDAG	SENASTE ANMÄLNINGS DAG till 1990 års DX-Parlament. Se även sid 9-10 i detta nr av DX-stunden.
MAJ 20 SÖNDAG	Vårens sista KLUBBMÖTE. Vi träffs hemma hos Lennart på Ringduveg. 3B. Ring gärna 021/357343 och meddela om du skall dyka upp på mötet.

LYSSNARTRÄFF

Bernt Ivan Holmberg i Osterbo, Möklinta hälsar alla välkomna till vårens sista lyssnarträff den 20-22 apr. Ring BIH (0224/81111) om du kommer. Se ovan.

INNEHÅLL

Ett digert Protokoll har MJT lyckats med. Läs vad som händer i klubben	2
Tropikbandsland är tillbaka i detta nummer. Dan Ohlssons artikel (knyckt från On Air) handlar om Indien	4
QSL - cupen har fått en ny bidragsgivare och ledare	6
Anmälningsblankett till DX-Parlamentet hittar du på sid	9
LA- Specialen del 2 att identifiera en station. OBS att artikeln är från 1984	11
Klippt handlar denna gång om TV-Marti, V-ås NR, MV i USA, IBRA i Lettland m.m.	16
SDXF har specialprogram som går ut över Dif t.ex.	20

EFTERLYSNING

Den person som ej skrev sitt namn på inbetalningskortet för medlemsavgiften ombedes kontakta RB. Personen ifråga är född 58 (är det manne HEJ ?)

Sid 2

DX-STUNDEN är AROS DX CLUBS medlemstidning, som utkommer med ca 9 nr/år. Medlemsavgift i ADXC, 45 kronor för 1990, kan inbetalas på klubbens postgiro 12 67 72-3.

STOPPDATUM: näst sista tisdagen i månaden, dock ej maj och juli då det ej utkommer någon DX-STUNDEN.

EFTERTRYCK: tillåtes om källan anges.

HUVUDREDAKTÖR: Rolf Berglund
Högloftsvägen 1, 1tr
724 80 VÄSTERÅS

*****
SPALTREDAKTÖRER

SMÅTT & GÅTT: Rolf Berglund, Högloftsv.1,1tr, 724 80 VÄSTERÅS
tel 021-355869 arb 021-322540
telefax 021-112490 R Berglund avd.BAP

EE-NEWS och KLIPPT: Mikael Sjöberg, Stureg.12A^{II}, 752 23 UPPSALA
tel 018-117302

NYBÖRJARSIDAN: Jacques de Laval, Trattbägarg. 4, 723 53 V-ÅS
tel 021-135716 arb 021-325319

LOGGAT: Bernt-Ivan Holmberg, Österbo, 730 75 MÖKLINTA
tel 0224-81111

QSL-CUPEN: Lennart Weirell, Ringduveg. 38, 724 70 VÄSTERÅS
tel 021-357343 arb 021-328165

UTILITY: Michael Persson, Lokförarg. 66, 722 33 VÄSTERÅS
tel 021-60857

*** AROS DX CLUB *****

MÖTESPROTOKOLL
900318
Magnus Jespersion

MÅNADSMÖTE

Plats/Tid: Hos Jacques på Trattbägargatan / 18:00.
Närvarande medlemmar: Rolf Berglund, Bernt-Ivan Holmberg,
Magnus Jespersion (sekr), Jacques de Laval,
Lennart Weirell (ordf)

§ 1 MÖTETS ÖPPNANDE

Ordföranden förklarade mötet öppnat.

§ 2 MEDLEMSSITUATIONEN

Vi beslöt att sända ett påminnelsebrev till dem som var medlemmar i fjol, men som inte betalt medlemsavgiften i år. Rolf fixar detta.

§ 3 PARLAMENTET

- Karta: Inga problem!
- DX-korsordet/tipsrundan. Magnus och Rolf funderar ut 10 à 15 frågor.
- Lennart berättade att inbjudan nu gått ut till svensksändarna, radioleverantörer och de nordiska DX-organisationerna.
- Närradio: Radio A (som sänder på lördag kväll), KFUM/KFUK (som har hand om Lövudden) samt samarbetsorganet ska underrättas.
- Lennart berättade om vilka lokaler vi disponerar på Lövudden samt visade manus för inbjudan i Eter-Aktuellt.
- Lennart har varit i kontakt med Radio Västmanland. De kommer att ställa upp. Torbjörn Lindberg ville dock inte idag binda sig för att vara med på invigningen/hålla föredrag, utan vill avvakta några veckor.
- "Parlamentsextra": Ett extranummer av DX-stunden kommer att sändas ut till dem som anmält sig. Vi försöker få tag på några annonsörer till detta nummer, ex Radio Västmanland eller någon radiofirma.
- Pressmeddelande: Lennart skickar ut ett sådant till lokala och halvlokala tidningar c:a en vecka innan arrangemanget startar.
- Västeråsmagasinet: Lennart läste upp ett brev som han skrivit till denna tidskrift angående reportage om ADKC/Parlamentet.
- Parlamentsvärdar:
Fredag: Lennart, lördag fm/em Magnus, lördag em/kväll Jacques och söndag Rolf.

§ 4 DX-CAMPEN

DX-Campen går av stapeln den 13-15 juni i Vångsta. Incheckning hos Lennart för vägvisning.

§ 5 VOLLEYBOLL

Rolf tar kontakt med Hans Forsell, ev Lövudden, för lån av boll och nät till lördagseftermiddagens övningar.

§ 6 DX-VYKORT

Lennart visade ett förslag till "vykort" som vi beslöt att trycka upp till Parlamentet.

§ 7 STYRELSEMÖTE SDXF

Lennart rapporterade från SDXF's styrelsemöte. Bl a så har ekonomin markant förbättrats och Lennart blivit utsedd att skriva en funktionärshandledning.

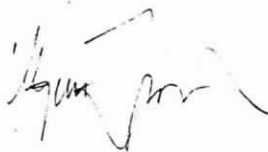
§ 8 KOMMANDE MÖTEN

21 april kl 19:30 hos Bernt-Ivan
20 maj kl 18:00 hos Lennart
16 september kl 18:00 hos Rolf.

§ 9 MÖTETS AVSLUTANDE

Eftersom inga övriga frågor förelåg, avslutade ordföranden mötet.

Vid protokollet

TROPIK-BANDS-LAND

Denna gång ska jag berätta om Indien. Landet har varit mycket i hetluften den senaste tiden beroende på valet i världens största demokrati som Indien faktiskt är samt försäljningen av kannor från Bofors till Indien. Som ett resultat av valet fick Ju Ghandi avgå och till att bilda ny regering fick J. P. Singh uppdraget att göra det.

Natur och klimat:

Främre Indiens halvö är en del av den jättelika Gondwanaland, som för mer än 100 år sedan delade sig i flera block. Det indiska blocket kom att röra sig hastigt mot nordöst. Vid kollisionen med den euratiska plattan bildades under tertärtiden Himalaya, världens högsta bergskedja.

Himalaya är egentligen inte bara en bergskedja utan flera. De flesta har ungefär samma nordväst-sydöstliga riktning men med mycket olika höjd. Siwalikbergen närmast Gangesdalen har bara en medelhöjd på 600 meter, medan bergskedjorna högsta delar har toppar på över 8 000 meter.

Den höga nederbörden i Himalaya (världsrekordet i regnmängd kommer ifrån Cherrapunji vid Brahmaputra som 1861 fick 23 270 mm regn) är, liksom i större delen av Indien, koncentrerad till sommarhalvåret. Orsaken är monsunvindarna från Indiska Oceanen, som sommartid sug in mot ett lågtryck med centrum över västra Indien och från sydöst över östra delen av landet.

På vintrarna blåser vindarna ut från högtrycket över Centralasien, detta medför att temperaturen i de norra delarna kan sjunka till fryspunkten, för att snabbt stiga under våren. I de norra delarna har man uppmätt medeltemperatur under sommaren på 50°. Längre söderut är skillnaden mellan sommar och vinter mindre. I Bombay är medeltemperaturen i januari 24° och i maj 30°. Generellt sett brukar man säga att Indien har tre årstider: en torr och sval period under den svenska senhösten och vintern, en het period i april till början av juni och en regnrik monsunperiod från mitten av juni. I septemberbörjar monsunregnen för att gradvis försvagas för att i december upphöra.

Befolkning:

Indien hade 1981 en befolkning på 684 miljoner. Det nuvarande nativitetsökningen är 2,8% vilket inte är högt för ett u-land men ger ändå en befolkningsökning på 20 miljoner per år. De mest tätbefolkade områden är de runt Ganges och på östkusten.

83% av befolkningen är hinduer, 11% muslimer, 2,5% kristna och 2,5% sikher.

Näringsliv:

Till över 80% producerar det indiska jordbruket för den lokala befolkningen. Viktigaste jordbruksvaror är ris, majs, durra och vete.

Indiens bestånd av nötkreatur på cirka 180 miljoner är världens största. Eftersom kon av hinduerna anses vara helig och inte får dödas är köttavkastningen från korna låg.

Samhällsförhållanden:

Indien är enligt författningen från 1950 en demokratisk och parlamentarisk unionsrepublik bestående av 25 delstater och 7 territorier. Unionsregeringen, ledd av premiärministern, utgör en stark centralmakt. Formellt statsöverhuvud är presidenten.

No. 12 HOTEL OPERA TOWERS, BOMBAY
 No. 3/1/85 -E3 (OSL)
ALL INDIA RADIO
 AKASH BHAVAN,
 49, LALBAHADUR STREET,
 NEW DELHI-110001 INDIA

Dated the... 3/7/85

Dear Sir/Madam,
 We gratefully acknowledge your Reception Report and confirm your listening to our transmission on 4800 kHz on 13/3/85 at 17.22 GMT. The transmission originated from our Station at Hyderabad.

Yours faithfully,
 (H.O. Agarwal)
 Director Frequency Assignments
 for Director General

Handwritten notes and stamps, including a circular stamp with the text 'RECEIVED' and '3/7/85'.

Mr. Dan Olsson

Kungsgatan 6 C

S-244 02
 Furulund, Sweden

S W E D E N

Unionsparlamentet har två kamrar, Council of States (överhuset) och House of the People. Överhusets makt är begränsad, 232 av dess 244 ledamöter väljs av delstatsparlamentet; 12 utses av presidenten. Underhusets 544 ledamöter väljs i enmansvalkretsar. Mandatperioden är fem år, om huset inte dessförinnan upplösts. Presidenten, som väljs för fem år av unions- och delstatsparlamentets ledamöter, utser premiärministern och dess kabinett samt övriga ministrar.

1981 beräknades 36% vara läskunniga, 25% bland kvinnorna och 47% bland männen. Skolutbildningen är obligatorisk i åldrarna 6-14 år och kostnadsfri upp till 11 års ålder.

I Indien utgavs 1981 1 264 dagstidningar och 17 880 tidskrifter på 84 språk, främst hindi och engelska. Det sedan 1930 statliga All India Radio når 90% av folket och är av stor betydelse för regeringen. TV sänder sedan 1959. Ca 15% har tillgång till TV, oftast i gemensamhetslokaler. Både radio och TV är reklamfinansierade.

ALL INDIA RADIO
 EXTERNAL SERVICES DIVISION
 Post Box 500, NEW DELHI, INDIA.

Dear Sir/Madam,

We gratefully acknowledge your Reception Report and confirm your listening to our service... 12-12-1977 on 4800 kHz at 17.22 GMT

Yours faithfully,

[Handwritten Signature]
 Audience Research Officer
 for Director External Services

Radion i Indien

All India Radio är en ganska lättlyssnad station. Man har många sändningar på engelska för utlandet och här kommer några förslag till AIRs engelska program mot Europa 18.45-19.45 på 7412, 11620, 11935 och 15360 kHz. Kvällens andra sändning sänds så här 20.45-22.30 på 7412, 9910 och 11620 kHz. För dig som vill höra AIRs lokala sändare finns exempel följande: 3205 AIR/Lucknow 16.30, 3223 AIR/Kohima 15.00, 3355 AIR/Kuresong 14.30, 3375 AIR/Gwahati 15.55, 4800 AIR/Hyderabad 15.40, 4840 AIR/Bombay 01.10, 4920 AIR/Madras 15.40 dessutom finns Andamannerna på 4760 kHz. Lycka till med hörigheterna från de indiska stationerna.

73
 de
 Dan Olsson

QSL-CUPEN

Skriv
eller ring

Lennart Weirell
Ringduvegatan 38
724 70 Västerås
021 - 35 73 43

Hej igen!

Denna gång har vi en ny deltagare med i spalten, nämligen BEFF, som tydligen läste förra QSL-Cupen, och vill ge DO en match i vårens omgång. Även MKH är tillbaka, så det kanske blir en spännande kamp. Men än saknas några, som brukar vara med och jag hoppas att dom också kommer med sina QSL-rapporter till nästa nummer. Över till månadens spalt:

EUROPA

FINLAND

NORDX R-6130 k BEFF MKH

FRANKRIKE

RFI-17620 k MKH

IRLAND

Atlantic 252-254 k d LWV MKH

ITALIEN

Antenna 2000-1512 k d MJT

R Europe Int-7294 k BEFF

MONACO

R Monte Carlo-216 b BEFF

PORTUGAL

RDP-9740 k MKH

SCHWEIZ

R Beijing-3985 k MKH

STORBRIANNIEN

Chiltern R-828 b d BEFF

Sunrise R-1413 b BEFF

SVERIGE

Radio 7-102900 k LWV

Västerås NR-92000 k MKH

Karlstad NR-92200 k MKH

Kalmar NR-98600 k BEFF

TJECKOSLOVAKIEN

R Praha-272 k MKH

ÖSTTYSKLAND

RBI-1359 k MKH

Jugendradio-657 k MKH

AFRIKA

ALGERIET

R Algerienne-17745 k MKH

MALI

R Beijing-15110 k BEFF

MAROCKO

RMI-9575 k MKH

SOMALIA

R Mogadishu-7200 b BEFF

TCHAD

R Tcadienne-4904 k MKH

ASIEN

BAHRAIN

Bahrain BS-801 b BEFF

CYPERN

BBC/EMRS-1323 k BEFF

FILIPPINERNA

VOA-15290 k MKH

INDIEN

AIR-7412 k d MKH

INDONESIENRRI/Bandung-3205 b BEFF
(Indones regional nr 31 för BEFF)

NORDAMERIKA

USA

WYFR-15565 k MKH

WWCR-15690 k BEFF

CENTRALAMERIKA

MEXIKOR Educacion-6185 b (rek) BEFF
(Land nr 185 för BEFF)

SYDAMERIKA

BRASILIEN

R Cultura do Pará-5045 stc d MJT

FRANSKA GUYANA

RFO-5055 k d LWV

RFO URUGUAY

R El Espectador-11835 k sti BEFF

CLANDESTINE

Vo Mojahed R-9595 b (BEFF)
(Brev från Irak)

PIRATER

R Nova 4-1611 b vyk BEFF
R Freedom Int-6205 k BEFF
Passion R-6230 k MJT
R Rainbow-6240 k sti BEFF
R Gloria Int-6285 k foto BEFF
Weekend Music R-6313 k foto BEFF
R London-6315 b k BEFF
*****

STÄLLNINGEN I CUPEN

1. Björn Fransson (BEFF) 51 p
2. Markku Kivioja (MKH) 27 p
3. Dan Olsson (DO) 25 p
Magnus Jespersen (MJT) 25 p
5. Lennart Weirell (LWV) 12 p
6. Rolf Björklund (RBV) 9 p
7. Rolf Berglund (RB) 5 p

Ja, gott folk. Det var allt för den här gången. Kom igen till nästa DX-Stunden med era anmälningar om QSL, så att spalten blir lika stor då.

73 de LWV

*****

Sändaramatörer till tusen

SSA ÅRSMÖTE
21 - 22 april 1990

UTSTÄLLNINGEN i gymnastiksalen är öppen under lördagen 09.00-17.00 och under söndagen 09.00-15.00.

ÅRSMÖTESSUPPEN åter vi på hotell Edison i Vallby centrum samling lördag 18.30 mat, gemyt och dans till 00.30

Sista anmälningsdag till årsmötessuppen är den 5 april. Sätt in 275 kronor per person på VRK postgiro 381501-6. Skriv signal eller namn samt årsmötessupe så att vi kan sända dig en skriftlig bekräftelse. Den sänder vi ut snarast möjligt efter 5 april.

I förra QTC lyckades vi byta kanal på SK5RQH det skall givetvis vara R7 respektive RU7 som används för inlotsning, men för dom som bor lite centralt och kommer åkandes från sydväst så kommer säkert Orebroarna att hjälpa till med vägvalet.

För den som kommer till Västerås med tåg rekommenderas buss 12 mot Vallby. Avstigning vid Wenströmska skolan "You can't miss it".

Under årsmötet kommer ett referat att sammanställas av bulletinredaktören. Referatet kommer att sändas från SK5SSA vid minst två tillfällen under söndagen, troligen klockan 13.00 och 15.00 på den vanliga frekvensen 3740 kHz. Eventuella ändringar utlyses i kommande bulletin.

Till sist önskar vi, utställare mötesansvariga och västeråsare, Er alla varmt välkomna till ett 1000-års firande Västerås och ett som vi alla hoppas bra årsmöte med konstruktiva förhandlingar.

ARA/VRK SSA-90 kommitte

MÖTEN OCH FÖREDRAG under lördagen den 21 april 1990

Aulan.		Kontaktman
SSA - hearing	11.00-12.00	SMOHPD
"My story" gäster i DX panelen	13.00-14.30	SM5BRW
LA1EE, UA1CK, 9Q5TE		
DX-panel	15.00-16.00	SM5DQC
Musiksalen.		
HSCW medlemsmöte	10.30-12.00	SM6NFF
SARTG medlemsmöte	13.00-14.00	SM7N8Q
Föredrag om PACKET via satellit	14.00-15.00	SM7N8Q
AMSAT SM medlemsmöte	15.00-16.00	SM5PHK

Saf A.		
SSAs avstörningsprogram	10.00-11.00	SM0EPX
YL-ham club	11.00-13.00	SM5EUU

Saf B.		
Bullemöte	10.00-11.00	SM6LBT
SJ Radioklubb FIRAC	11.00-13.00	SM0OMS
ODD FELLOW HAM RADIO CLUB	14.30-16.30	SM5FH

Saf C.		
Upplev riktig SSTV. "sked" med hela världen.	06.00-18.00	SM5EEP

MÖTEN OCH FÖREDRAG under söndagen den 22 april 1990

Aulan		
SSA årsmöte	10.00-	
Saf C		
Upplev riktig SSTV "sked" med hela världen.	06.00-18.00	SM5EEP

DX-PARLAMENTET VÄSTERÅS 90-06-15-17

Välkommen till årets stora DX-händelse i Sverige.

Och välkommen till 1000-års jubilerande Västerås.

Här arrangeras:

13-15 juni DX-Camp
15-17 juni DX-Parlament

Preliminärt program för DX-parlamentet kan ni läsa på andra sidan.

DX-Campen anordnar vi i en scoutstuga några km från Västerås där man relativt ostört kan montera upp antenner i olika riktningar.

Så boka in några semesterdagar i juni redan nu och planera in W24 för ett besök i Västerås med DX-Camp och DX-Parlament.

Kilowatt två kronor...

Livet blottar således sin nattsida. Radiostationen, den rara som du önskar hela du, dalar ner i djupen. Fast du har ju band, naturligtvis! Teoretiskt är det möjligt att knäcka ett ID som inte ens hörs, åtminstone mätt med en normal persons när det gäller dx-ingens ljud bortkomna öronceller. Knepen är många. Ledtrådar du inte ens anar, pusselbitar.

ANROPEN.....

först av allt. Anropen är rullade i störningar, som en tappad gräddglass på stranden. Ett är säkert - radiostationer anropar och mäter sitt namn för lyssnarna. Även om du bara hör ett anrop har du kanske förbihört fem, lönnligt fördolda. Låt kamrater lyssna på ditt band! Även redaktörerna i denna tidning, ett stressat släkte, kan tänka sig att ställa upp.

Undagömd i passen i Peru ter sig behovet att anropa mindre än för en i den kokande radiokitteln i en storstad, t.ex. Bogotá. Första morgonen Radio Chinchaychocha tog sig hit kämpade jag med tre timmars inspelning - med god styrka - men hittade bara ett sludrigt ID, svagt som om killen satt och mumlade i trossbotten. Jämför en Colombia station på natten! Anropen slängs ut mellan skivorna. Programmen är egentligen bara anrop och oannonserad musik.

Anropens karaktär skiftar. En absolut mall för hur anrop ser ut är förståss omöjlig men de vanligaste anropsfraserna är de nedanstående. När anropar man? När som helst! Mellan skivorna, mellan programmen, vid heltimme. Brassarna drar ofta fullt anrop vid heltimme medan en peruian kan ignorera timplaget helt.

Desde Ciudad Madera, transmito Sierra.....
Comunica Radio La Rancherita Consentida
Sintonizando Radio Yoro.....
Somos Profesionales, Somos Transmisoras
Caldas, Somos Todelar.....

I nödens stund är hjälpen nära. Vet du ungefärlig frekvens på din OID checkar du först WRTVH, sedan tipssidorna på ditt husorgan på vad som hörs runt/på din frekvens. Ta gärna en titt längre tillbaka i tiden - eller förra året vid samma årtid. Vissa hörs idiotbra en kort tid men försvinner i Intel och är borta ett eller ett par år för att dyka upp igen - i samband med trimning av rör, byte av diodmetrern eller annat.

Ny station? Sidorna med info i EA är guld värda. Plus WRTVH förståss. Vet du landet så snokar du i bokens mellanvägsdel för att kolla upp om det möjligen är en känd stjärna med en ny kortvägsservice.

Lyssna efter slogans! Tipsa slogans om du hör någon. Kanske någonmed problem klarar av ett ID tack vare ditt tips. Ett av mina bästa kap löstes tack vare en slogan i en gammal dx-bulletin.

Försök hitta en ortsangivelse... (Radio Zinica, desde San José - lyssna efter ordet desde; från)... eller en provinsk! Spring till biblioteket och plocka fram kartverk.

PROGRAM

Fredag

- 12.00 Start incheckning
 13.00 DX-tipsrunda
 Arbetsgrupper
 18.00 Invigning
 18.15 Föredrag
 19.30 Te-supé
 20.00 Hearing SDXF

Lördag

- 09.00 Årsmöte
 12.30 Lunch
 14.00 Utställningsbesök
 Stadsrundtur
 16.00 Regionmästerskap i Volleyboll
 (alt bordtennis/biljard)
 19.00 Middag

Söndag

- 09.00 Arbetsgrupper
 11.00 Redovisning
 12.30 Lunch, avslut

Arbetsgrupper

Under helgen kommer ett antal arbetsgrupper att behandla frågor som har med DX-ing att göra. Har Du något som Du anser är viktigt att föra fram och diskutera vid årets DX-Parlament, så tveka inte att höra av dig i god tid till: Lennart Weirell Ringduvegatan 38 724 70 Västerås, så kanske just Ditt önskemål om arbetsgrupp kommer att finnas på DX-Parlamentet.

1000 ARIGA
AROS
 VASTERAS 1990

SSA ÅRSMÖTE
 21 - 22 april 1990

UTSTÄLLNINGEN i gymnastiksalen är öppen under lördagen 09.00-17.00 och under söndagen 09.00-15.00.

ÅRSMÖTESSUPPEN åter vi på hotell Edison i Valby centrum samling lördag 18.30 mat, gemyt och dans till 00.30

Sista anmälningsdag till årsmötessuppen är den 5 april. Sätt in 275 kronor per person på VRK postgiro 381501-6. Skriv signal eller namn samt årsmötessupe så att vi kan sända dig en skriftlig bekräftelse. Den sänder vi ut snarast möjligt efter 5 april.

I förra QTC lyckades vi byta kanal på SK5RHQ det skall givetvis vara R7 respektive RU7 som används för inlotsning, men för dom som bor lite ocentralt och kommer åkändas från sydväst så kommer säkert Örebroarna att hjälpa till med vägvalet.

För den som kommer till Västerås med tåg rekommenderas buss 12 mot Valby. Avstigning vid Wenströmska skolan "You can't miss it".

Under årsmötet kommer ett referat att sammanställas av bulletinredaktören. Referatet kommer att sändas från SK5SSA vid minst två tillfällen under söndagen, troligen klockan 13.00 och 15.00 på den vanliga frekvensen 3740 kHz. Eventuella ändringar utlyses i kommande bulletin.

Till sist önskar vi, utställare mötesansvariga och västeråsare, Er alla varmt välkomna till ett 1000-års firande Västerås och ett som vi alla hoppas bra årsmöte med konstruktiva förhandlingar.

ARA/VRK SSA-90 kommitte

MÖTEN OCH FÖREDRAG under lördagen den 21 april 1990

Aulan.		Kontaktman
SSA - hearing	11.00-12.00	SM0HDP
"My story" gäster i DX panelen	13.00-14.30	SM5BRW
LA1EE, UA1CK, 905TE		
DX-panel	15.00-16.00	SM5DQC
Musiksalen.		
HSCW medlemsmöte	10.30-12.00	SM6NFF
SARTG medlemsmöte	13.00-14.00	SM7NBQ
Föredrag om PACKET via satellit	14.00-15.00	SM7NBQ
AMSAT SM medlemsmöte	15.00-16.00	SM5PHK
Sal A.		
SSAs avstörningsprogram	10.00-11.00	SM0EPX
YL-ham club	11.00-13.00	SM5EUU
Sal B.		
Bullemöte	10.00-11.00	SM6LBT
SJ Radioklubb FIRAC	11.00-13.00	SM0OMS
ODD FELLOW HAM RADIO CLUB	14.30-16.30	SM5FH
Sal C.		
Upplvpe riktig SSTV, "sked" med hela världen.	06.00-18.00	SM5EEP

MÖTEN OCH FÖREDRAG under söndagen den 22 april 1990

Aulan		
SSA årsmöte	10.00-	
Sal C		
Upplvpe riktig SSTV "sked" med hela världen.	06.00-18.00	SM5EEP

KONSTEN ATT IDENTIFIERA

LA-dxaren synar sina band som en frimärkssamlare räknar sina märkes taggar. Det härskar en särskild frid över en dx-are, försänkt i sina bands oljud. Varje frekvens - det vet alla - genomgår en metmorfof från lugn och fridfullhet, som en tjärn med näckrosor, till ett inferno av telegrafi, skrån och rytyptyt exakt i det moment en radiostation skall till att tala om sitt namn. Finns inget annat kan man ge sig den på att en ryss hoppar igång med morgonymping med 250 kilowatt två kilohertz bort.

Livet blottar således sin nattsida. Radiostationen, den rara som du önskar hela du, dalar ner i djupen. Fast du har ju band, naturligtvis! Teoretiskt är det möjligt att knäcka ett ID som inte ens hörs, åtminstone mätt med en normal persons när det gäller dx-ingens ljud bortkomna öronceller. Knepen är många. Ledtrådar du inte ens anar, pusselbitar.

ANROPEN.....

först av allt. Anropen är rullade i störningar, som en tappad gräddglass på stranden. Ett är säkert - radiostationer anropar och mäter sitt namn för lyssnarna. Även om du bara hör ett anrop har du kanske förbihört fem, lönnligt fördolda. Låt kamrater lyssna på ditt band! Även redaktörerna i denna tidning, ett stressat släkte, kan tänka sig att ställa upp.

Undagömd i passen i Peru ter sig behovet att anropa mindre än för en i den kokande radiokitteln i en storstad, t.ex. Bogotá. Första morgonen Radio Chinchaychocha tog sig hit kämpade jag med tre timmars inspelning - med god styrka - men hittade bara ett sluddrigt ID, svagt som om killen satt och mumlade i trossbotten. Jämför en Colombia station på natten! Anropen slängs ut mellan skivorna. Programmen är egentligen bara anrop och oannonserad musik.

Anropens karaktär skiftar. En absolut mall för hur anrop ser ut är förståss omöjlig men de vanligaste anropsfraserna är de nedanstående. När anropar man? När som helst! Mellan skivorna, mellan programmen, vid heltimme. Brassarna drar ofta fullt anrop vid heltimme medan en peruian kan ignorera timplaget helt.

Exempel på anrop

Esta es la emisora más popular -Radio YI...
Aquí Radio Panamá Vera.....
Habla Radio Uno.....
Transmite Radio Sinalda.....
Desde Ciudad Madera, transmite Radio Sierra.....
Comunica Radio La Rancherita Consentida
Sintonizando Radio Yoro.....
Somos Profesionales, Somos Transmisoras
Caldas, Somos Todelar.....

I nödens stund är hjälpen nära. Vet du ungefärlig frekvens på din OID checkar du först WRTVH, sedan tipssidorna på ditt husorgan på vad som hörs runt/på din frekvens. Ta gärna en titt längre tillbaka i tiden - eller förra året vid samma årstid. Vissa hörs idiotbra en kort tid men försvinner i intet och är borta ett eller ett par år för att dyka upp igen - i samband med trimning av rör, byte av diodmetameteren eller annat.

Ny station? Sidorna med info i EA är guld värda. Plus WRTVH förståss. Vet du landet så snokar du i bökens mellanvägsdel för att kolla upp om det möjligen är en känd stjärna med en ny kortvägsservice.

Lyssna efter slogans! Tipsa slogans om du hör någon. Kanske någonmed problem klarar av ett ID tack vare ditt tips. Ett av mina bästa kap löstes tack vare en slogan i en gammal dx-bulletin.

Försök hitta en ortsangivelse... (Radio Zinica, desde San José - lyssna efter ordet desde; från)... eller en provins! Spring till biblioteket och plocka fram kartverk.

PREFIXEN

Prefixens hemlighet ska vi syna nu. Prefixens förlovade land det är USA förstas! Här bär ofta antropsignalerna ett budskap till lyssnaren; W Q B A (W-Cuba) för exilkubaner t.ex. South of the border skuggas prefixen av stationsnamnen men hängs fram vid kompletta anrop, ibland en räddningsplanka för oss dx-are. Första bokstäverna Indikerar land, för Colombia HJ ("atje-sjåta"), Ecuador HC ("atje-see"), Venezuela YV ("jee-vee") osv.

SPANSKA ALFABETET

a - a	h - hache	o - o	v - uve
b - be	i - i	p - pe	x - equis
c - ce	j - jota	q - cu	y - ye
d - de	k - ka	r - ere	z - zeta, zeda
e - e	l - ele	s - ese	
f - efe	m - erne	t - te	
g - ge	n - ene	u - u	

Prefixens system anslår ibland en likhet med lotteri, som i Colombia där stationerna kan heta vad som helst i prefixväg överallt i landet. Generalministeriet i Venezuela, inhyt i en vit pampig byggnad med tusen små rum för obetydliga byråkrattjänstemän, lär ha delat ut sina prefix med en viss konsekvens en gång i tiden. Caracas - stationerna har K eller L som tredje bokstav, Maracalbo har M eller N. Men de senaste åren har nya stationer begåvats med prefix utan vett, rim eller reson.

Men det existerar system. Atergivna längre ner hittar ni nyckel till prefixcoderna i Peru, Ecuador och Brasilien. Det är siffran i prefixet som i Peru och Ecuador berättar om stationens sändarläge i ländernas delprovins. Exempel - du loggar Radio Coronel Huanito en gryningstimme. Kortväg och peruan, ny station - det vore väl en nåd att be om, vad? Men...varifrån sänder stationen. Du hör en sändarort, men kan inte få ut den. Du fångar in prefixet, låt oss säga OAX9M, tar en koll i listan och vet direkt att 9 står för departementet Amazonas. Med kartan framför dig är det sedan lättare att leta efter ett möjligt QTH. Brasilien har ett motsvarande system. Detta plus uttal av prefixen följer längre ner. Delstatsförkortningarna för Brasilien är // med WRTVH.

PERU

- 1 Tumbes, Piura, Lambayeque
- 2 Cajamarca, La Libertad
- 3 Ancash, Huanuco
- 4 Pasco, Lima, Junin och städerna Lima och Callao
- 5 Huancavelica, Ayachucho, Ica, Apurimac
- 6 Arequipa, Moquega, Tacna
- 7 Cuzco
- 8 Loreto
- 9 Amazonas

ECUADOR

- 1 Pichincha, (med Quito), Imbabura, Carchi
- 2 Guayas, Los Rios (med Guayaquil)
- 3 El Oro, Loja
- 4 Manabi, Esmeraldas
- 5 Azuayas, Chimborazo (m Riobamba)
- 6 Tungurahua (Ambato), Bolivar, Cotapaxi
- 7 Pastaza, Napo, Morona Santiago, Zamora
- 8 Galapagos

BRASILLEN

Bokstavsuttal:

Z - zê	F - êfe	J - jota
Y - ypsilon	G - gê	K - ka
D - dê	H - agâ	L - êle
E - ê	I - i	

Siffror

1 - um, uma	2- dois, duas
3 três	4 - quatro
5 - cinco	6 - seis
7 - sete	8 - oito
9 - nove	0 - zero

Prefixen:

ZYE är tilldelat kortvägsändare på de internationella banden

ZYF och ZYG till kortvägsstationer i tropikbanden. ZYH och ZYL till mellanvägssändare.

ZYG360	PA/AP	ZYG480	PB	ZYG640	PR
ZYG850	SP				

ZYH200	AC	ZYH240	AL	ZYH280	AM
ZYH420	AP	ZYH445	BA	ZYH585	CE
ZYH700	DF	ZYH740	GO	ZYH885	MA

ZYI200	ES	ZYI380	MT/MS	ZYI530	PA
ZYI700	RR	ZYI770	PE	ZYI890	PI

ZYJ200	PR	ZYJ450	RJ	ZYJ590	RN
ZYJ670	RC	ZYJ730	SC	ZYJ920	SE

ZYK200	RS	ZYK500	SP
--------	----	--------	----

ZYL200	MG
--------	----

SPRÅKET

Språket delas på massor av dialekter och uttalsvariationer. Det tränade örat hör direkt om en station är från norra Sydamerika eller från Argentina och La Plata i söder, där spanskan ljuder nästan italiensk i statsrytm. Söderlund och Casanovas, bekanta namn för de som tragglat med spanska i gymnasiet, fäster följande skillnader mellan spansk och argentinsk spanska: "LL-ljudet (Dubbel-l) uttalas i större delen av Spanskamerika som svenskt j, t.ex i Calle, cabello. I Argentina uttalas dubbel-l med ett tonande sj - ljud, som franska juste. Även y i yo, ayudar etc. får samma uttal".

Perus inland är lätt att känna igen. Längre norrut, i Karibien är spyskan mjukare. En dx-are har stor nytta av att ikära sig skilja spanskorna åt. Inte minst för att undvika sorgliga missar i jakten på LA; mina egna stapplande försök att ratta in LA hamnade allsotomfast i España. Bra nytta har man också av att kunna skilja spanskan i söder från den i norr, speciellt vid mellanvägsdx-ing. Tips! Kolla upp och notera skillnader i uttal mellan BBC's och VOA's spanska hallmän - en regel är att BBC, åtminstone innan Falklandsäventyret, hämtade sina gubbar från söder och i synnerhet Argentina. VOA håller sig med nordligare lattare.

MUSIKEN

Musiken gungar i Amerika. Radion stegar när Colosal dansar in de kalla vintermornarna. Musiken är ännu ett bistånd, som alltid ger oss små lectrådar. Vem känner inte igen Peru - takter? De sorgsna sångerna om den vita duvan -palomita blanca- enkom för strängar i kvälliga hjärtan. I hela Amerika är det en cirkus av toner, fotstamp och vibrationer som bara öses över oss vid radion. Det är *cumbal*, *vallenato*, *merenque*, *huayno*, *huaynito*, *sertanjera*, *porro*, *musica llanera*, *tango*, *joropo*, *bambuco*, *nueva ola*, *bolero* och gud vet vad alla rytmer heter.

Från Colombia räknas ett tiotal rytmer. Kustmusiken är *Cumbia* och *vallenato* men längre in regerar *bambuco*, *Intensivare* och *vackrare*. Lyssna på Colosal 4945 eller Radio Super 4875 kHz.

Peru - aha, flöjter i kvällen, vindns från det höga landet! Men faktiskt dominerar plattförsäljningen till 65% av *música tropical*. Det är den colombianska *cumbian* som tagit formen av *cumbia amazónica*, upphettad och nästan glöddag långt inne i *Iquitos*. Låna Radio Amazonas 5060 kHz ett örat!

Bergsmusik och skogsmusik. Vad vi i vår främmande nord kallar Peru - musik är den traditionella folk-musiken, "flöjtmusiken", från högländet. Ett annat namn är "Inka-musik" och den här musiken är i sin karaktär musik för indianerna. Det rätta namnet är *huayno* eller *huaynito*. Typisk representant är Radio Chinchaychocha 4860 kHz och Radio Libertad de Junín 5040 kHz. Stora namn är Edwin Montoya, Pastorina Huaracina och Grupo Arco Iris.

Argentina är tangons Mecka, frånsett Finland. Alla känner tangon?

Ecuadors musik har mitt hjärta. Absolut frid tangeras i ett dunkelt rum med endast ett skimmer från musiken långt bortifrån, som från Radio Popular de Cuenca 4800 kHz. Musiken från Ecuador har också en chans att nå er via HCJB - lyssna någongång!

Ju hetare musik ju varmare breddgrader; en bra regel.

TIDSKONTROLLER

Dessa vindar ibland på minuter, men är dock alltid "hora exacta" Den lokala tiden är ännu ett knep att fixera en station, till i varje fall en bestämd tidszon. Det är i regel flera alternativ att välja på i varje zon. Nyttigt att veta är differensen mellan Colombia med GMT -5 och Venezuela som har GMT -4. För övrigt hänvisas till WRTVH.

REKLAM

Reklamen ropas ut. Lita på att varenda halvslumrande dx-are studsar till och vässar sina sinnen, till gagn för en ev. rapport. Alla har hört att reklamen, stationernas dagliga bröd, höjer sig en bit över det ordinarie programmet. Ges svängrum och betoning, en presentation riktad till den intresserade köparen. Reklamen kan ge ett helt sjok med värdefulla upplysningar för ett eventuellt ID. Till och med formen av reklamen, som t.ex. småstationer i Argentina och La Plata. Här sitter tjänstgörande hall-ände och läser helt stilla, utan att höja röst eller betona, sina små lappar: "Iadg har slaktare Martinez extrapris på finaste biff, Avenida Londres. Kontorsmaterial, pennor och skrivmaskiner kan denna vecka köpas för halva priset hos Papelería San Grvaslo, Avenida Zapiola....etc".

I Peru, för att ta ett annat exempel, flyger "musikaliska vykort" mellan bergen. "Tarjetas musicales", tjä... kan kanske kallas för reklam. Man springer upp till stationen, betalar några soles och skickar en hälsning med en platta. I avsaknad av storstädernas kaotiska reklammarknad är dessa tarjetas många stationers levebröd.

Vissa varor pekar rakt mot ett land. Hur ofta har inte ölsorten Bavaria räddat rapporter till colombianer? Inca Cola i Peru, enligt utsago den blaskigaste läskedrycken sedan kolsyriseringen av branschen. *Aguardiente Cristal* - en het colombiansk dryck. Från Quito reklam för Banco de Pichincha. Osv. Det finns två reklamlistor att ta till. Onekligen inaktuella men har ännu ett visst värde.

Lotteri/tips och bankreklam kan man ofta knyta samman med provins eller stad. Loteria de Tachira (Venezuela), Loteria de Bolívar (Departement i Colombia), Banco de Lara (Stat i Venezuela), Banco de Pichincha (provinsen Pichincha i Ecuador). Förlåt upprepnigen, men ett bra kartverk är en god investering.

MYNTSLAG

...förknippas med reklamen. Peso är enheten i följande länder: Argentina, Bolivia, Colombia, Dom. Rep., Cuba, Mexico och Uruguay. Här är övriga länders enheter:

Chile	- escudos	Nicaragua	- córdobas
Costa Rica	- colones	Panama	- balboas
Ecuador	- sucres	Paraguay	- guaranis
Guatemala	- quetzales	Peru	- soles
Honduras	- lempiras	El Salvador	- colones
Venezuela	- bolivares.		

PROVINSER, STATER OCH DEPARTEMENT

Provins (provincia) i reklam/anrop innebär att sändaren är belägen antingen i Argentina, Ecuador, Bolivia, Chile eller Uruguay. Departement (Departamento) innebär Colombia eller Peru. Delstat (estado) är detsamma som Venezuela.

la onda romántica
del hogar 700 Kcs.

TELEFONNUMMER

.....hittar ni i finishen på en reklamsnutt. Höjden av radiomaniskhet vore att stapla telefinkataloger från Sydamerikas metropoler uppåt väggarna i dx-lyan, va? Men spårar du ett nummer kommer du rakt till stationens hemstad, det kan vara nog så lockande. En okänd sida av vårt kära televerk är deras arkiv för vilsekomna dx-are, katalogerna över abonnenter i utländska televerk. Bara att diala 0019 till utlands-upplysningen, snack med de trevliga telefonisterna som spårar ditt nummer vare sig i Colombia, Venezuela eller annat land. Visserligen är täckningen Inkomplett men Colombia omfattar i arkivet fem kataloger, med Bogota, Medellin, Barranquilla o.s.v.

Kostar man inte på sig detta går det att upprätta en egen liten privat katalog med ungefärligarktnummer, avskrivna från QSL eller avbildningar i dx-tidningar. Av naturliga skäl är det så att ju fler abonnenter ju fler siffror i numren, d.v.s. storstäderna har fem till sju siffror medan djungeln har färre, ner till en siffra! Låt mig ta ett exempel: En station på 1190 kHz. Sju siffror i numret utesluter allt utom Bogota och du kan rikta in öronen på ett Radio Cordillera - ID. Eller 1550 kHz; stationens reklamer rymmer fyra siffror. Bums knipsar du bort sändarna i Bogota och Barranquilla. Eller har du en station med bara två siffror - då är det möjligt att leta efter en möjlig sändare ute i campon, borta från neonljus och civilisation. Kanske i bergen i Peru, Ecuador eller Bolivia.

GATUNAMN OCH FOLKHJÄLTAR

Torgen är rika på figurer. Despoter och generaler från svunna fejder har slutat sin tid på plazorna, till lycka för nödiga duvor. Ett gatunamn kan också vara en pusselbit som antyder en stations hemvist. Kontinentens titaner i befrielsekampen mot spanjorerna hette Simón Bolívar, Venezuela och den argentinske statsmannen och politikern Jose de San Martín. Simón Bolívar, en 168 cm lång kille med smala ben, är superhjälten i Venezuela, där radioanropen ofta avslutas med "desde Venezuela, Patria del Libertador" - befriarens hemland. Bolívar är störst i Venezuela, Bolivia (... döpt efter honom, landet hette tidigare Alto Perú), Ecuador och Colombia.

I söder regerar San Martín torgen och gatuslytlarna. Samt även tilldelad tirteln Befriare i Peru, där Bolívar är "liten". Alltså Bolívar i norr och San Martín i söder, inklusive Peru.

Colombia har numererat sina gator, tack för det! "Calle 19 numero 8 - 49" eller "Carrera 6 numero 40 - 41" och ni kan satsa på Colombia, ingen tvekan alls. Avenida - namn är vanligast i Venezuela och Argentina. Jiron - det är Peru.

Nu kommer småpågarna, de halvtora folkhjältarna i en lång parad. Håll till godo.

Argentina	Mendoza, Rivadavia, Mitre, Olivarria, Sarmiento, General Paz, Belgrano, Urquiza, Coronel Suarez, Almirante Brown, Dorrego, Funes, Moreno.
Chile	Presidente Ibanez, Bernardo O'Higgins, Almirante Latorre, Portales, Letelier, Bello, Balmaceda, General Baquedano, Patricio Lynch, Juan Godoy.
Ecuador	Espejo, José Flores, Garcia Moreno, Montufar.
Bolivia	Mendez, Abaroa, Bendeck, Murillo, Miraflores, Sucre.
Uruguay	Artigas
Venezuela	Andrade, Bello, Bermudez, Briceño Mendez, Juan Gomez, Gual, Antonio Guzman, Mariño, Miranda; Monagas, Paes, Fajardo, Manuel Piar, Sucre, Toro, Urdaneta, Vargas.

PRESIDENTER

Levande exemplar. Förekommer i nyheter, t.o.m. där kan en snokande dx-are hitta saker. Nu är det så att de kommer och går. Min lista härstammar från 1982 (ARC) och har kanske tappat något namn. För övrigt är ämnet Inget att göra hurra över - they are all insane, f'lätt - the same.

Argentina	Akfonsin
Bolivia	Hernan Siles Zuazo
Chile	Augusto Pinochet
Colombia	Belsario Betancur
Ecuador	
Paraguay	Alfredo Stroessner
Peru	Fernando Belaúnde Terry
Uruguay	Gregorio Alvarez
Venezuela	Luis Herrera Campins

Kommen så här långt och fortfarande utan ID är det nog bara - jämmer och elände - att radera dina band och lägga dig på pass på frekvensen nästa natt.....

PROGRAMTYPER

Enstaka länder, enstaka områden, enstaka radiostationer kan ha sina speciella programmässiga särdrag som i princip kan ha hjälpt dig med identifieringen innan ett fullt ID:t kommer. Du hör t ex inte mensajes från stationer i Bogota eller Sao Paulo - dessa hörs hemma utanför storstäderna. Ett annat exempel är de karaktäristiska nyhetsuppläsarna från kubanska stationer, med växelvis en manlig och kvinnlig uppläsare. Är det en R Tiempo, Radio Reloj, Radio La Hora eller R Relogio som du hör borde du ha otaliga tidsannonseringar. En klocka kan också figurera i bakgrunden. En station på landet har ofta en amatörmässig framtoning, sämre ljud oftast och locutoren läser reklamen själv. En station i en storstad kan ha en mer professionell framtoning, bra ljud, inspelad reklam och ett programformat liknande den på en amerikansk station.

TIDEN

Hur annonseras tiden hos en station i Latinamerika? Här finns det variationer. Huvudreglerna är att man på de flesta håll annonserar "Hora Exacta" (hur fel klockan i studion än går). I Norra LA är det vanligt att man kör 2x12 timmars dygn. I längre söderut förekommer oftast 24h - systemet. Det finns ett antal tidszoner. Argentina och Uruguay har UTC -3h, Venezuela, Bolivia, Paraguay och Chile -4h. Colombia, Ecuador och Peru har -5h. Brasilien har alla tre tidszonerna. Med utgångspunkt

från tidsannonsering kan du ganska ordentligt begränsa tänkbara stationer. Kom dock ihåg att ta hänsyn till sommartiden (se WRTH).

MER OM GATOR

Hör du att det refereras till ett gatunamn bör du som sagt vara på din vakt. Hör du adressen "*Jiron* San Martin" är det en peruan som du har i högtalarn. Klämmer det sig fram en "*Carrera* 12, No 22" är du i Colombia. "Calle" och "Avenida" kan förekomma över hela LA med undantag av Colombia där "Avenida" är vanligast.

Postboxar finns även i LA. Den vanligaste är "*Casilla*" som finns i Ecuador, Peru, Bolivia, Argentina och Chile. "*Apartado*" finns i Peru, Venezuela och Centralamerika. "*Apartado Hereo*" är ett typiskt Colombiansk fenomen medan "*Cajon*" kan förekomma i Bolivia.

I NASTA NUMMER

Den tredje och sista delen av "LATINAMERIKA SPECIAL" kommer att innehålla tips om hur man skriver rapporter till Latinamerikanska länder. Hela artikelserien kommer från nummer 4 av 1984 års Eteraktuellt därav de delvis inaktuella uppgifterna. Denna sida är dock saxat från norska DX-News av årgång 1989. Ha en 3-vlig läsning.

73 de RB.

USA

invaderar

Kuba - med TV

Av LEIF BRÄNNSTRÖM
MIAMI (Expressen).
USA invaderar Kuba -
från luften.

Amerikanerna satsar stora pengar på att försöka knäcka Fidel Castro med TV.

Det är sändaren TV Marti - placerad under en gigantisk ballong - som ska sända till öns 10 miljoner invånare.

Men Castro hotar med krigshandlingar bland radiovågorna.

Det som tånt amerikanerna på TV-projektet är scenerna från Osteuropa med TV:s folkliga genomslagskraft. Kanske kan TV Marti bidra till Castros fall, resonerar de ansvariga.

Sändaren finansieras med skattepengar och ytterst är det den amerikanska kongressen som avdelat medel för TV Marti.

Film och nyheter

TV-kanalen ska sända film, nyheter och information. Men den är egentligen inget annat än en förtäckt amerikansk propagandasändare.

Mer utlandsradio

SvD feb 90

● Riksradiochefen Ove Joanson vill att riksradios utlandsprogram Radio Sweden i höst skall börja sända på polska. Han vill också permanenta de nuvarande försöksändringarna på estniska och lettiska samt öka utbudet av sändningar på tyska, tyska och engelska.

Anledningen är främst den förändrade situationen i och det ökade intresset för Östeuropa samt att sändningarna på engelska inte varit tillräckliga, skriver TT.

Joanson har också lanserat

Och den kubanska statsledningen med diktatorn Fidel Castro i spetsen hyser åkta oro för TV Marti.

Deras oro är lättförståelig. För första gången kommer man inte att ha kontroll över de TV-sändningar som går ut till det egna folket.

Kan inte påverka

Kubanerna kan nu få en osminkad bild av händelseutvecklingen och perestrojkan i Sovjetunionen.

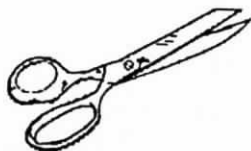
Fidel Castro har vid flera massmöten fördömt sändaren och stämplat TV Marti som brott mot Kubas suveränitet, internationell lag och internationella sändningsbestämmelser.

När det gäller det senare tycks Kuba glömma att man med jämna mellanrum brukar stora de radiosändningar som riktas mot landet från Florida.

TV-sändaren jämförs också med amerikanernas misslyckade invasion i Grisbukten den 17 april 1961.

TV Marti är helt enkelt en ny variant på invasion.

Men Kuba slår tillbaka. Fidel Castro, Kubas ledare sedan 1959, meddelade att TV Martis första sändning hade störts ut efter endast tio minuter.

Ibra i Sovjet

■ Pingstvännernas diabolag Ibra radietrollgen snart sända lettiska stationer. Handlingar har förts, om de går i lös, resultera i sändning redan 1990. Största betet är priset, som lettiska myndigheter begär. Sändning skulle komplettera fin motsvarande sändning

Ingen reklam i närradion

Utbildningsminister Bengt Göransson är inte beredd tillåta reklam i närradion, inte ens på försök. Det klargör han i en interpellationsdebatt i riksdagen på måndag.

Det var moderaten Jan Sandberg som frågat om för med närradioreklam skulle kunna tillåtas.

- Det är ju så att fler och fler närradiosändande organisationer måste upphöra eftersom de inte har råd med verksamheten. De som i stället kommer in är de kapitalstarka organisationerna som LO, ABF och Unga Örn sade Sandberg.

- Den enda riktigt kapitalstarka organisationen som sänder är arbetsgivareföreningen. Den fanns inte med i Jan Sandbergs uppräknings, påpekade Bengt Göransson (TT)

Nordisk radio över världen

■ De nordiska länderna bör skapa en gemensam radiostation som kan höras över hela världen. Det föreslår J. K. Hansén, ledare för den danska socialdemokratiska trafikminister, vid Nordiska rådets session i Reykjavik på måndagen. Rådet kommer från de nordiska utlandsprogramcheferna, som uttrett frågan och uppväktat Hansén.

En "Radio Scandinavia" ska enligt Hansén, som sitter i Nordiska rådets kulturutskott, sända nyheter och annan information om Norden samt berätta om internationella förhållanden sedda ur nordisk synvinkel. Enligt förslaget ska programmen produceras av journalister i de nordiska länderna och sammanställas vid en gemensam huvudredaktion. Om Hanséns förslag kan bli verklighet återstår att se.

Ny nämnd delar ut frekvenser

Televerket får inte längre fördela radiofrekvenser.

Anledningen är att televerket självt konkurrerar om det begränsade utrymmet i etern.

Förmodligen blir det i framtiden statens telemyndighet som kommer att dela ut radiofrekvenserna.

Men innan dess ska en nyttillsatt kommitté utreda frågan och inom ett år presentera ett förslag.

Frekvenserna är en bristvara och efterfrågan är stor när det exempelvis gäller frekvenser för mobiltelefoner och båtradio.

Frekvenserna ska fördelas internationellt och nationellt så rättvist som möjligt.

Sedan telemonopolet avskaffades anser regeringen inte att televerket är rätt myndighet för den uppgiften. (TT)

Radio direkt från jobbet

På fredag börjar närradion i Västerås en ny satsning med sändningar från olika arbetsplatser.

Det är Radio A, det vill säga LO-distriktet, ABF och socialdemokratiska partiet, som under elva fredagar framöver ska sända programmet Radion i jobbet.

Det blir en blandning av direktsändning, bandade intervjuer och musik, berättar Tommy Lindvall, som ansvarar för sändningen.

Det första arbetsplatsbesöket görs på VA-Tryck. Där kommer fack, anställda och företagsledning att diskutera arbetsmiljö, utbildning med mera. Denna gång, naturligt nog, med utgångspunkt från den grafiska branschen.

Sändningen varar hela arbetsdagen, från tidigt på morgonen till klockan 16.

— Lyssnarna ska även få ringa till oss, berättar Tommy Lindvall.

Om försöket med de sammanlagt elva arbetsplats-sändningarna slår väl ut ska det permanentas.

VLT 90-03-14

Radiokrigen USA-Kuba

MIAMI (FLT-AP)

Amerikanska radiomyndigheter fruktar ett radiokrigen med Kuba sedan ett tal av önationens president Fidel Castro på fredagskvällen hörts på flera radiofrekvenser i USA.

Sändningarna befaras vara ett svar på de amerikanska planerna att senare denna månad starta TV-sändningar till Kuba. Kanalen kallas TV Marti och ska sända nyheter, serier och andra program.

Castro har betecknat det som en allvarlig kränkning av Kubas suveränitet, och kallar det "tele-aggression".

USA-PROTEST

Den statliga amerikanska kommunikationskommissionen överlämnade en protest till Kuba mot sändningarna, som omfattade sex frekvenser på AM-bandet.

Amerikanska radiosändningar har störts tidigare från Kuba, bland annat då Radio Marti, TV-kanalens föregångare, debatterades i kongressen.

Kuba har varnat för vedergällningar om den tre månader långa provsändningen av TV Marti inleds.

VARNING?

— Vi undrar om detta är ett varningsskott inför ett fullständigt krig, sade radioförbundet National Association for Broadcasters taleskvinnan Susan Kraus.

Vad som främst oroar amerikanska radiostationer är att Kuba har så kraftiga sändare, en på en miljon watt och två på 500 000 watt.

— De kan störa AM-stationer i över 80 delstater, hela vägen norrut till kanadensiska gränsen och västerut till Utah. Det har de visat förr, säger Kraus.

VLT 90-03-26

MÅNDAGEN DEN 19 MARS 1990

Närradio A går "ut på golvet"

Socialdemokraternas närradioprogram, Radio A, är ute på vitt.

Varje fredag i elva veckor framåt ska den försöka komma så nära människan som möjligt. I fredags var det premiär.

Radion på jobbet heter programserien.

Premiären för det dagslånga programmet skedde i fredags på Västra Aros Tryckeri. Mannen som dirigerar sändningarna heter Tommy Lindvall, och hon har blivit lätt rosenkänd efter flera timmars ansträngning.

På frågan varför man lämnat studios trygga miljö svarar han:

— Det är närradions uppgift att bevaka människans vardag. Och vardagen består för de flesta av jobbet.

— Det vi vill veta är vad folk tycker om lönerna, utbildningsfrågor och så vidare, säger Tommy Lindvall.

Enligt reportern Anne-Lie Viklund finns det visserligen en och annan som är blyg.

— Men de flesta är inte alls nervösa, säger hon.

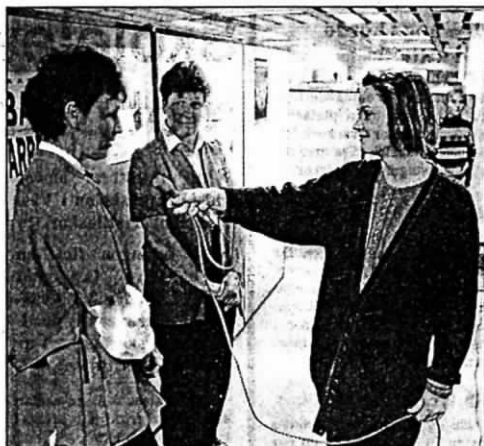
En misstänksam själ skulle kanske kunna få för sig att ett och annat företag vill veta vilka frågor radion kommer att ställa.

— Här fanns det inga problem alls. Det är fritt fram, säger Tommy Lindvall.

En stor del av dagen består utav direktsändning. Men det förekommer också bandade inslag som man tidigare gjort på företaget.

— När de har sänts låter vi de anställda kommentera inslagen och den metoden funkar väldigt bra, säger Anne-Lie Viklund.

ULRIK ERIKSEN

Anne-Maj Claesson och Inger Wallin, som jobbar i köket, intervjuas av Anne-Lie Viklund. Foto: KENNETH HUDD

Trying to Improve AM Radio

AM broadcasters, handicapped for years by low fidelity compared to their FM competitors, have recently been receiving quite a bit of good news, and their outlook will probably improve even more within the next few months. Steps were taken last spring by the FCC to treat adjacent-channel interference on the band. As a result, broadcasters and consumer electronics manufacturers have been meeting over the summer to discuss the development of AM receivers that will have more than twice the frequency response typically offered today.

The first major development toward better fidelity on AM was made when the FCC mandated the National Radio Systems Committee (NRSC) standards designed to reduce adjacent-channel interference. The commission ordered all AM stations to comply with the standard by June 30, 1990. NRSC was formed in the mid-1980s to address the adjacent-channel problem. It's made up of representatives of broadcasters and manufacturers.

Another long-running problem, this a disagreement between manufacturers and AM station operators, has been whether the frequency response of AM receivers, typically just two to three kHz, has been too narrow, even considering the heavy adjacent-channel interference problem that exists in many markets. While broadcasters and set-makers have yet to agree on standard or an approach, both industries seem to be approaching agreement on 7.5 kHz, though broadcasters would like to see 10 kHz receivers put on the market. Automobile radios are playing an

especially important role in the deliberations of what should be wide enough. If, in the short term, radios with about 7.5 kHz are widely marketed, both broadcasters and manufacturers predict that AM quality will be competitive with FM in cars because of the ambient noise and the lower bandwidth of typical automobile speakers.

The prospect of wider-band radios has led some broadcasters to become more optimistic about another AM radio technology—stereo. The current AM stereo technology works given a decent receiver and station signal. Manufacturers are usually not quite as optimistic—in this case because so many stations now broadcast talk formats where stereo has little impact. (Broadcasting, August 21, 1989, pp. 38-40.) □

Extending the AM Band

The opening up of a new AM broadcast band with room for hundreds of new stations might not, at first glance, seem like something that would improve the lot of the some 5,000 existing AM stations. But, according to the National Association of Broadcasters and others, the expanded AM band (1605 to 1705 KHz) and the 10 new channels that the FCC hopes to begin parceling out next summer provide a rare opportunity to reduce interference across the entire band and improve the sound of all AM stations. The way the NAB sees it, the band should be used not to create additional stations and increase competition in the already economically depressed band, but to provide new homes for AM daytimers. [Editor's note: *Half of all AM stations in the U.S. can operate only in local daytime hours in an attempt to reduce interference due to nighttime skywave propagation.*] If

daytimers were to shift to the channels on the expanded band, the trade association argues, they would benefit from being able to provide around-the-clock service like most AM's and all FM's, and the existing band would benefit from having fewer stations and, by inference, less interference. The NAB has been pushing what it calls "daytimer homesteading" at the FCC and elsewhere.

Because few current radio receivers can tune in channels on the expanded band, daytimers would be able to simulcast over their new as well as old channel for several years. [Another editor's note: *This happened once before in 1945 when the FCC shifted the FM band to its present location, and allowed stations to broadcast on both for a three-year period.*] Following the transition period, the old channel would be allowed to go dark. In opening an inquiry on use of the band in February 1988, however, the FCC put forth a plan whereby "single entities" could acquire national licenses for the new AM channels. The national licensees would have the right to use their channels in every market. They would be free to build as many stations as they wanted, program the stations themselves or lease the airtime to others. According to the FCC, some national licensees "might choose to construct a small number of 10kw operations spaced relatively far apart throughout the country, or a larger number of 250 watt or 1 kw operations located in a larger number of places." The commission also said that such national licenses might encourage development of new programming services. (Broadcasting, August 28, 1989, p. 47) □

Nyheter: Radio Scandinavia testsänder på svenska över Polens Radio. De närmaste 10 veckorna sänds program varje lördag på kortvåg 9675 KHz klockan 1000 med repris på mellnvåg 1503 KHz klockan 2000. Tider naturligtvis UTC.

SVENSKRADIO I USA

Jan Tunér

I den stora smältdegelns land USA finns det gott om svenskättlingar. Naturligtvis talar många av dessa fortfarande sitt forna fosterlands språk. Det har visat sig att intresset för det "gamla" språket ökar i dagens generation. Tidigare arbetade man ju hårt för att bli så amerikansk som möjligt. Nu när man är helt amerikansk kan man kosta på sig ett intresse för sitt ursprung.

Det är till dessa grupper svenskradion i USA vänder sig. Vad är då svenskradio? Ja, det är något diffust komplex av program på svenska språket, sänt över de privata radiostationerna. Svenskättlingarna är ingen stor målgrupp och det är inte så många stationer som har program på svenska. Man kan särskilja två typer av stationer. Den vanligaste i det här fallet är den som råkar ha en stor grupp svensktalande lyssnare och där någon driftig person startar ett svenskspråkigt program. Sedan finns det stationer som har utländska program som sitt format, men kan sända på 15-20 olika språk. Dessa stationer finns naturligtvis bara i de stora städerna. Allt som allt sänder ett tiotal radiostationer i USA på svenska just nu.

Scandinavian Echoes

5000 WATTS AM 1330 KC FM 97, 9 MC
WEVD, New York City, N. Y.

Nestorn bland svenskprogrammen är Hans Berggrens "Scandinavian Echoes". Detta program har sänts varje lördagsmorgon sedan 1936 över radiostationen WEVD i New York City (1330 kHz, 5 kW, delar frekvens med WPDW). Hans Berggren är född i Norge av svensk far och norsk mor. Han räknar med omkring 180.000 lyssnare varje lördag. Programmet finansieras naturligtvis genom reklam. Det är flygbolag, resebyråer, affärer i N.Y. etc. Hans har hela tiden haft ett annat arbete, radioverksamheten kan han inte försörja sig på.

En annan veteran inom svenskradion är Gunnar Larsson. Hans program heter "Hemlandstoner" och sänds varje söndag kl 12.30 över WJTN i Jamestown, N.Y. Så har skett i 26 år nu. Gunnar kommer från Brunflo i Jämtland och han har varit i USA i över 20 år. Då kan ni alltså räkna ut att han inte varit med programmet från början. Under sitt entimmesprogram har Gunnar 8 "spots" på ca en minut vardera. Det är en begravningsbyrå, en köttaffär, en bilaffär, en färghandel, SAS o.s.v. Ca 70.000 lyssnare räknar han med och det är ju inte så dåligt med tanke på Jamestowns storlek. Men så är svenskkolonin i Jamestown aktiv. Här finns flera

församlingar, Thule-logen, Swedish Society, Vikingafanan o.a. På universitetet kan man läsa svenska. Så Hemlandstoner lär klara sig i framtiden också.

I svenskstaten Minnesota ligger den lilla staden Cloquet. Radiostationen här heter WKLK (1230 kHz, 1 kW). Varje söndag kl 14.05 sitter fru Ingrid Nyström vid mikrofonen. Det har hon gjort i 15 år. Och inte är det för snöd vinning hon ber det, betaltningen är 5 dollar per program... Fru Nyström kom till USA 1923, dessförinnan undervisade hon i svenska, litteratur och främmande språk i Göteborg.

Problemet för fru Nyström, liksom för de flesta svenska producenter, är att komma över svenska grammofoonskivor. Det är många rasiga spår som sänds ut i programmen. Nyheter från Sverige skaffar man sig på olika sätt. Gunnar Larsson lyssnar på Sveriges Radios utlandsprogram. Sveriges Radio har även en Transcription Service (se EA 9/73) där man sänder ut olika informativa program på band utan kostnad för mottagaren. Dessa är på engelska, men många tar material ur dessa program och översätter det till svenska.

De svenska rösterna i etern är svaga jämfört med jättar som spanska, italienska, tyska och polska. En del program är kortlivade och helt beroende någon eldsjälens ansträngningar. De flesta stationerna finns i New York och Minnesota, men man överraskas av orter som Rockford, Illinois; Holredge, Nebraska; Kane, Pennsylvania; Mount Vernon, Washington och Madison, W. Virginia. De flesta stationerna är rent lokala och ett par sänder enbart på FM. Man vänder sig i allmänhet till en liten men väletablerad grupp svenskättlingar.

Vill du läsa mer om radio i USA så plocka fram EA 9/73 om du har den. Annars finns den ev. på närmaste bibliotek.

WKLK

1230 RADIO

P. O. BOX 308, CLOQUET, MINNESOTA

STUDIO, OFFICE AND TRANSMITTER LOCATED ON HIGHWAY 33, SOUTH • TELEPHONE 879-6725

Sista sidan SDXF SPECIALPROGRAM

Hej!

Du känner väl till SDXFs specialprogram över Radio Berlin International och Deutschlandfunk. Den första onsdagen varje månad sänds SDXFs "anslagstavlan" i det svenska programmet på DLF. Där informeras om nytt och intressant som hänt inom förbundet. Tex rapporter från SDXFs styrelsemöten och information om kommande aktiviteter i SDXFs regi. Programmet är 3 minuter långt så det gäller att spetsa öronen när informationen flödar ut.

På RBI sänds SDXFs specialprogram den andra onsdagen i månaden i deras svenska sändning. Detta inslag, som är 5 minuter långt, innehåller också information från SDXF men här ges också plats för information från Sveriges alla DX-klubbar. Tyvärr är klubbarnas medverkan i dessa program kraftigt underrepresenterad, men härmed inbjudes alla klubbar att skicka information till mig, eller ännu hellre: *Göra ett specialprogram om den egna klubben.* Detta specialprogram kan jag vidarebefodra till RBI och förhoppningsvis kan eventuella lyssnare skicka rapporter på detta program till klubben och få dessa verifierade med special-QSL.

Special-QSL, det kan man också få om man rapporterar SDXFs specialprogram på DLF och även RBI om man skickar en lyssnarrapport till adressen SDXF, Box 3108, 103 62 STOCKHOLM. QSL-kortet syns här intill.

Vi hörs!

73's de LEB

